

IN DE LEER BIJ HET EVANGELIE

*Homilieën bij de evangelielectingen
van cyclus C van het kerkelijk jaar*

Valeer Neckebrouck

uitgeverij
Betsaida
's-Hertogenbosch

Inhoud

Woord vooraf	11
Eerste zondag van de Advent <i>De Komende Luc 21,25-28,34-36</i>	15
Tweede zondag van de Advent <i>Stroomversnelling Luc 3,1-6</i>	20
Derde zondag van de Advent <i>Stijgende spanning Luc 3,10-18</i>	23
Vierde zondag van de Advent <i>De nieuwe ark Luc 1,39-44</i>	27
Kerstmis: nachtmis <i>Een kwestie van voorrang Luc 2,1-14</i>	31
Kerstmis: dagmis <i>Twee paar ogen Joh 1,1-18</i>	35
Zondag van de Heilige Familie <i>Messire premier servi Luc 2,41-52</i>	40
Feest van de openbaring van de Heer <i>Tekens en keuzes Mat 2,1-12</i>	45
Doopsel van Jezus <i>De zonen en de Zoon Luc 3,15-16,21-22</i>	50
Tweede zondag door het jaar <i>Als de beste wijn bij beken vloeit Joh 2,1-11</i>	56
Derde zondag door het jaar <i>Jezus is geen kameleon Luc 1,1-4; 4,14-21</i>	61
Vierde zondag door het jaar <i>In waarheid en liefde Luc 4,21-30</i>	66

Vijfde zondag door het jaar <i>De wonderbare visvangst Luc, 5,1-11</i>	71
Zesde zondag door het jaar <i>Karl Marx en het Evangelie Luc 6,17,20-26</i>	78
Zevende zondag door het jaar <i>Verder kijken en verder gaan Luc 6,27-38</i>	83
Achtste zondag door het jaar <i>Jezus over algemene waarheden Luc 6,39-45</i>	89
Negende zondag door het jaar <i>Een merkwaardige heiden Luc, 7,1-10</i>	93
Eerste zondag van de vasten <i>Geheel en al zoals wij Luc 4,1-13</i>	99
Tweede zondag van de vasten <i>Van twee bergen Luc 9,28-36</i>	105
Derde zondag van de vasten <i>Jezus en de donderpredikanten Luc 13,1-9</i>	110
Vierde zondag van de vasten <i>Drie hoofdstukken en een open einde Luc 15,1-3,11-32</i>	115
Vijfde zondag van de vasten <i>Jezus schrijft op de grond Joh 8,1-11</i>	123
Palmzondag <i>Jezus' gevecht met een paradox Luc 22,39-46</i>	128
Pasen <i>Drie redenen om te juichen Joh 20,1-9</i>	135
Tweede zondag van Pasen <i>Twee vragen Joh 20,19-31</i>	141
Derde zondag van Pasen <i>De bekommernissen van de verrezen Jezus Joh 21,1-19</i>	147

Inhoud

Vierde zondag van Pasen <i>Jezus als herder Joh 10,27-30</i>	154
Vijfde zondag van Pasen <i>Een nieuw gebod Joh 13,31-35</i>	160
Zesde zondag van Pasen <i>De vorst van vrede Joh 14,23-29</i>	165
Zevende zondag van Pasen <i>De diepste wonde van de Kerk Joh 17,20-26</i>	170
Pinksteren <i>Iedere dag pinksterdag Joh 20,19-23</i>	174
Drievuldigheidszondag <i>De goddelijke pedagoog Joh 16,12-15</i>	179
Sacramentsdag <i>De honger van de wereld Luc 9,11b-17</i>	184
Tiende zondag door het jaar <i>Beroering bij de stadspoort Luc 7,11-12</i>	189
Elfde zondag door het jaar <i>Met wiens ogen kijken wij? Luc 7,36-50</i>	195
Twaalfde zondag door het jaar <i>Volgeling zijn van Jezus Luc 9,18-24</i>	200
Dertiende zondag door het jaar <i>Meer over het volgen van Jezus Luc 9,51-62</i>	206
Veertiende zondag door het jaar <i>Tussen de wolven Luc 10,1-12,17-20</i>	210
Vijftiende zondag door het jaar <i>Een moraal die geen maat kent Luc 10,25-37</i>	215
Zestiende zondag door het jaar <i>Twee dwaalwegen en het juiste pad Luc 10,38-42</i>	221

Zeventiende zondag door het jaar <i>Onverhoord gebed</i> Luc 11,1-13	228
Achttiende zondag door het jaar <i>De zin van het leven</i> Luc 12,13-21	234
Negentiende zondag door het jaar <i>Waar is uw schat?</i> Luc 12,32-48	238
Twintigste zondag door het jaar <i>Geen vrede, maar verdeeldheid</i> Luc 12,49-53	243
Eenentwintigste zondag door het jaar <i>Een waarschuwing</i> Luc 13,22-30	247
Tweeëntwintigste zondag door het jaar <i>Tafelmanieren</i> Luc 14,1,7-14	251
Drieëntwintigste zondag door het jaar <i>Predikt Jezus haat?</i> Luc 14,25-33	256
Vierentwintigste zondag door het jaar <i>Goddelijke barmhartigheid en menselijke vrijheid</i> Luc 15,1-32	261
Vijfentwintigste zondag door het jaar <i>Een schelmenverhaal in het Evangelie</i> Luc 16,1-13	267
Zesentwintigste zondag door het jaar <i>De arme Lazarus en de rijke vrek</i> Luc 16,19-31	273
Zevenentwintigste zondag van het jaar <i>Een portret van de christen</i> Luc 17,5-10	279
Achtentwintigste zondag door het jaar <i>De oude of de nieuwe tempel?</i> Luc 17,11-19	283
Negenentwintigste zondag door het jaar <i>Sceptische Jezus</i> Luc 18,1-8	287
Dertigste zondag door het jaar <i>Wie zal de Kerk redden?</i> Luc 18,9-14	292

Inhoud

Eenendertigste zondag door het jaar <i>Een oppertollenaar in een vijgenboom of: een opkikker voor voor Jezus</i> Luc 19,1-10	295
Tweëndertigste zondag door het jaar <i>Een valstrik van de Sadduceeën</i> Luc 20,27-38	298
Drieëndertigste zondag door het jaar <i>Goede Vrijdag is vandaag</i> Luc 21,5-19	303
Christus Koning <i>De eerste en laatste bekoring</i> Luc 23,35-43	308

Woord vooraf

Sinds heel lang reeds, waarschijnlijk in navolging van wat er in de joodse synagogen gebeurde, worden in de katholieke eredienst passages voorgelezen uit de Bijbel - zowel uit het Oude als uit het Nieuwe Testament. Dat zijn zeer oude teksten. De jongste zijn bijna tweeduizend jaar oud, andere gaan nog ettelijke millennia verder terug in het verleden. Men heeft deze belangstelling voor oeroude geschriften een vrij curieus kenmerk genoemd van de christelijke eredienst. Veel mensen worden door deze vreemde obsessie voor wat lang voorbij is, van hun stuk gebracht en kunnen vaak het geduld niet opbrengen om aandachtig naar die getuigenissen uit het verleden te luisteren. Nauwelijks is de lezing ten einde of zij zijn vergeten waarover die precies ging. Anderen vragen zich af wat al die oude verhalen en beschouwingen mogelijkerwijze te maken hebben met de specifieke vragen, noden en behoeften van hedendaagse mensen. Als antwoord op die malaise hebben sommige priesters en leken die daartoe niet bevoegd zijn, het initiatief genomen om de bijbelse lezingen te vervangen door teksten van moderne en hedendaagse auteurs, vaak zelfs van niet-christelijke schrijvers.

Het hoogste kerkelijk gezag is tegen die praktijk ingegaan en heeft eraan herinnerd dat de bedienaars van de eredienst zich dienen te houden aan de vanouds overgeleverde gewoonte volgens welke uitsluitend bijbelse teksten in aanmerking komen om in de loop van de woorddienst van de eucharistieviering voorgelezen te worden. Dat is een logische en terechte maatregel. De bedoeling is niet dat de gelovigen naar de kerk komen om een aandoenlijk

sprookje, een mooi gedicht, een literair hoogstandje van een moderne romancier, de extatische ontboezemingen van een hindoe-asceet of een islamitische mysticus, laat staan het geraaskal van een New Age-aanhanger, te aanhoren. De bedoeling is dat zij in de kerk het woord van niemand minder dan God zelf te horen krijgen, dat zij zicht krijgen op de continuïteit tussen hun eigen hedendaagse situatie en de gebeurtenissen uit een ver verleden, die de historische wortels vormen van het geloof dat zij aanhangen; tussen hun eigen missionaire, pastorale en diaconale initiatieven en het evangelisch project van Jezus; dat zij er vernemen wie God is, hoe Hij is, hoe Hij omgaat met mensen en wat Hij met hen voorheeft, hoe Hij ingrijpt in de geschiedenis en zich door dat ingrijpen aan de wereld openbaart. Dat alles kan hen niet beter worden bijgebracht dan door rechtstreeks contact met teksten die het unieke privilege genieten door de Heilige Geest zelf geïnspireerd te zijn, de Geest waarvan Jezus heeft gezegd dat Hij ‘ons alles zou leren en alles in herinnering brengen wat Ik u gezegd heb’ (Joh 14,26). De handhaving van het alleenrecht van deze oude door de Geest geïnspireerde teksten garandeert tevens zowel de continuïteit met de christenen van het verleden als de trouw aan de christelijke identiteit in de toekomst.

De voornaamste van de lezingen is die, welke genomen wordt uit één van de vier evangeliën. Het uitzonderlijk statuut ervan wordt onderstreept door het feit dat zij normaal uit eerbied uitsluitend al rechtstaande wordt gelezen en aanhoord. Zeker op zondagen wordt de evangeliëlezing gevolgd door de preek of homilie - een bondig commentaar op de lezing of op één of meerdere aspecten ervan. Ook die eeuwenoude gewoonte is waarschijnlijk geïnspireerd door

de synagogale praktijk die erin bestond dat - na de voorlezing van een passage uit de Bijbel - een mannelijke volwassene commentaar leverde op de gelezen tekst. Dat de Kerk ook aan die episode van de eucharistieviering bijzonder belang hecht, mag blijken uit het feit dat het houden van de homilie voorbehouden blijft aan gewijde bedienaren van de eredienst: bisschoppen, priesters en diakens.

In het boek dat u in handen heeft, worden de evangelie-lezingen van cyclus C van het kerkelijk jaar van een kort commentaar voorzien. Het gaat om homilieën die door de auteur in verschillende parochies van het Nederlandse taalgebied werden gehouden. Meerdere gelovigen die de preken hebben gehoord, hebben het verlangen uitgedrukt te kunnen beschikken over de teksten, in de overtuiging dat die hen kunnen helpen de zondagse eucharistieviering voor te bereiden of hun gebedsleven te voeden. Dat deze gesproken teksten hier in druk verschijnen, is het gevolg van hun verzoek, dat bovendien krachtig werd ondersteund door de directie van uitgeverij Betsaida.